1 טאג
געדיינקט אז מיר קאנען אייך געבן
באדינונג אויב איר פארלאנגט, דריי קלינינג
איז אלע אייערע אדער פארבן
ג. ב. פארטנאי, מענעדזשער
37 266, PERTH DYE WORKS LTD.

טרינקט בעלס
חשנודזשער אייל
ארענדזש
דרייו
באשטעלט א קייס היינט
BELL BOTTLING CO. (בעראדיצקי ברידער) PHONE 51 591

Robin Hood Rapid Oats
דער קאנאדער ברעקפעסט

זינדיקע בלוט

א העכסט שפאנענדער ראמאן פון דעם אידישן לעבן אין אמעריקע

פון א. ר.

(פארזעצונג)

ביידע זיינען געזעסן שווייגנדיק און יעדער האט זיך געטראכט זיינע געדאנקען. בענדזשאמין האט צוריק אנגעהויבן האפן אויף סילוויאן, זי איז צום אלטען נישט צוריקגעגאנגען. הייסט עס, אז זי ווארט אויף אים. אבער פארוואס האט זי זיך נישט געוויזן? פארוואס איז זי נישט געקומען צו אים?

און קיידי איז געזעסן א דערשלאגענע און א פארביסענע, זי איז געווען באליידיקט. זי איז געווען אויפגעבראכט און זי האט זיך געפילט פרעמד צו בענדזשאמינען, איצט דערמאנענדיק זיך אין סילוויאן האט אויף דאס ניי אויפגעקאכט אין איר הארצן די אייפערזוכט. אויף דאס ניי האט זיך איר דערמאנט אלע לײדן און וואס זי איז זיך פון אים אויסגעשטאנען און געטראכט האט זי נאך:

— און ווער ווייס וואס עס ליגט איצט אין זינען? און ווער ווייס צי ער האט איצט חרטה? עס קאן דאך זיין, אז נאך איצט טראכט ער נאר פון איר?

די מאשין איז געלאפן איבער די רוישענדיקע גאסן און ביידע, בענדזשאמין און קיידי זיינען אין מאשין געזעסן שטיל-שווייגנדיקע.

קאפיטל 11

די שלעכטע בשורה

צו דער זעלבער צייט וואס בענדזשאמין איז באפרייט געווארן פון פריזאן און איז געפארן אהיים, האט אין דער היים ביים אלטן מר. וואלף דערווייל אזוי פאסירט:

דער אלטער איז געלעגן אויפן בעט און ער האט אלץ געטראכט זיינע טרויעריקע געדאנקען, וואס האבן אים די לעצטע טעג נישט געלאזט צורו. פון זינט ער האט זיך דערוואוסט פון דעם דאקטאר, אז זיין קראנקהייט איז זייער אן ערנסטע, האט ער שוין נישט אויפגעהערט אויף איין מינוט צו טראכטן וועגן דעם, אז עס איז זייער מעגלאך, אז גאר אין גיכן זאל קומען דער סוף צו זיין לעבן. ער האט געפילט מיט אלע חושים אז עס דערנעענטערט זיך די ענד. אז גייט צו דער גרעניץ פון זיין לעבן. ער וועט צוקומען צום לעצטן פונקט און — אלץ וועט זיך ענדיקן. אלע זיינע אמביציעס, אלע זיינע פארלאנגען וועלן דערטרונקען ווערן אין אייביקער פינסטערניש — דער טויט.

ער איז געלעגן מיט פארפרעסטע ליפן און מיט עקשנות האט ער אלץ געטראכט, אז עס קומט צו אלעם א סוף. דער דאקטאר איז היינט אויך געווען ביי אים. ער האט אים ווידער לאנג באטראכט און ער איז ווידער געווען זייער ערנסט. זיינע אויגן זיינען געווען פארקלערטע, סרדות'דיקע. ער האט אים ווידער אנגעזאגט, אז ער מוז זיך אפהיטן פון דער קלענסטער אויפרעגונג. ער האט אים ווידער געגעבן אנצוהערן, אז יענער איז ערנסט קראנק, אז די קראנקהייט איז א דויערנדע. ער מוז האבן געדולד. נאר . . . ער דארף זיך נישט שרעקן, קיין געפאר איז נישטא.

דער אלטער האט אים אויסגעהערט שווייגנדיק, נאר די לעצטע טרייסט ווערטער האט ער נישט געגלויבט. ער האט פארשטאנען, אז דאס זאגט דער דאקטאר נאר אום כדי אים צו טרייסטן.

איידער דער דאקטאר איז אוועק, האט ער עפעס שטיל גערעדט מיט דער נוירס. דער אלטער האט נישט געהערט וואס ער האט מיט איר גערעדט און ער איז נישט געווען נייגעריק צו וויסן וואס ער האט מיט איר גערעדט. אים איז עס שוין נישט אנגעגאנגען. ער האט שוין נישט געהאפט אויף גארנישט. אין אלע זיינע גלידער איז שוין געווען דער יאוש, די פארלארנקייט און ער האט איצט נאר געווארט אויף איין זאך: צענויפברענגען די פאמיליע. ער האט געוואלט אז די משפחה זאל זיך צוריק צענויפקומען. אלע זאלן זיין צוזאמען אין — ער וועט זיי בעטן אז זיי זאלן אים מוחל זיין פאר די לײדן וואס ער האט געבראכט אויף דער גאנצער הויז און זאויף זיך אליין. ער וועט זיי זאגן:

— זעט קינדער, זעט וואס איך האב אנגעמאכט איבער מיין גרויסן טעות, וואס איך האב געמאכט. איין גרויסן טעות האב איך געמאכט אין מיין לעבן און וואס איז פון דעם ארויסגעקומען? איך האב זיך איבערגעגעבן צום יצר הרע. איך האב זיך צופיל צוגעהערט צו דעם פארלאנג פון מיינע זינדיקע בלוטן. איך האב זיך ניט קעגנגעשטעלט מיינע ווילדע לײדנשאפטן, איז צו וואס האט דאס דערפירט? וואס איז פון מיר געווארן? איך בין געווארן געבראכן. איך בין קראנק. איך ליג צוגעשמידט צום בעט און מיינע טעג זיינען געציילטע. און די משפחה האט איבער מיר געליטן, איך האב אייך אלעמען פארשאפט אזוי פיל יסורים. געבראכט צו זינד, צו פארברעכענס, געדיינקט זשע קינדער, מאכט איר נישט מער קיין טעות'ן אין לעבן, לעבט רואיק, באטראכט, גייט נישט נאך בלינדערהייד אייערע לײדנשאפטן, באטראכט גוט אייערע טאטן.

אזוי האט דער אלטער געטראכט און דאס איז געווען איצט זיין איינציקער פארלאנג: צענויפברענגען די משפחה. ער האט געוואוסט, אז בענדזשאמין ווערט גלייך באפרייט. דער לאיער האט עס אים געלאזט וויסן דורכן טעלעפאן. הייסט עס, אז נאך היינט וועט בענדזשאמין דא זיין. ביטריס וועט אויך מסתמא אנקומען מיט סעמ'ען היינט-מארגן. און מיט דער האפענונג האט ער רואיק געווארט.

אים איז היינט אביסל לייכטער געווען. ער האט געאטעמט גרינגער און רואיקער. און פילנדיק זיך אביסל שטארקער, האט ער זיך אויפגעזעצט אין בעט, האט געקוקט אין פענסטער אריין און ער האט געווארט אויף בענדזשאמינס אהיים קומען.

דערביי האט ער געטראכט:

— זאל נאר בענדזשאמין קומען. ער וועט אננעמען זיין האנט און ער וועט זאגן:

— זון מיינער, לאמיר זיך איינער דעם צווייטן מוחל זיין, ביידע זיינען מיר געווען אומגערעכט, ביידע האבן מיר געזינדיקט. לאמיר פארגעסן אלץ, דו ביזסט מיין זון.

און בענדזשאמין וועט צוריק ווערן זיין קינד. וויפיל אים איז נאך באשערט צו לעבן אויף דער וועלט, וועט ער כאטש עלנט ניט זיין, וועט ער כאטש געניסן אביסל פאמיליען גליק. זאל נאר אויך ביטריס אהיים קומען מיט סעמ'ען. ער וואלט אויך נאך וועלן דערלעבן ביטריס'עס חתונה. ער וואלט נאך געוואלט זעען מיט זיינע אייגענע אויגן ביטריסעס באשערטן.

די נוירס וואס איז געווען ארויסגעגאנגען "דאן סטעירס" איז דערווייל צוריק ארויפגעקומען. זי איז צו אים צוגעגאנגען מיט ווייכע און שטילע טריט און זי האט אים געפרעגט:

— ווי פילט איר זיך?

— איך פיל בעסער.

— איר וועט אפשר טרינקען א גלאז מילך?

— אלרייט.

— איר דארפט זיך נאר אפהיטן ניט צו אויפרעגן זיך און איר וועט זיין אלרייט.

דער אלטער האט א שמייכל געטאן און ער האט שוין מער נישט געענטפערט.

הינטן, דאן סטעירס האט אימיצער געעפנט די טיר פון פארטש און האט זי צוריקגעווארפן מיט אימפעט. דער אלטער האט אנגעשטריינגט זיין געהער און ער האט א טראכט געטאן: אפשר איז שוין בענדזשאמין געקומען?

די נוירס האט געפרעגט:

— וואס הערט איר זיך אזוי איין?

— אימיצער האט אונטן געעפנט די טיר.

— עס קאן זיין. עס דאכט זיך מיר טאקע אז איך האב געהערט א קלאפ אין דער טיר.

— ווער זשע האט עס געקאנט זיין?

— אט גיי איך אראפ און איך וועל א קוק טאן.

— פליז, גיט א קוק, ווער איז דארט.

די נוירס איז אראפגעגאנגען מיט פלינקע אבער ווייכע טר-ט, זי איז אראפגעקומען אבער זי האט קיינעם דארט ניט געטראפן. אין שטוב איז געווען שטיל, די דינסט איז גראד געווען אין קעלער, וואו זי האט געוואשן וועש. די נוירס איז ארויס אויפן פארטש און זי האט געפונען א פרישע צייטונג לעבן טיר. האט זי שוין פארשטאנען: מסתמא האט מען אריינגעווארפן די צייטונג, דערפאר האט מען געעפנט די טיר. זי האט אויפגעהויבן די צייטונג און האלטנדיק זי אין דער האנט, איז זי צוריק ארויף אויבן און זי האט געזאגט:

— קיינער איז ניטא. דאס האט מען אריינגעווארפן די צייטונג.

— די צייטונג גאר?

— יא . . . זי איז געלעגן לעבן דער טיר אין אינווייניק.

און מיט אמאל האט זיך אים פארוואלט צו נעמען די צייטונג אין האנט אריין. ער וועט אביסל אריינקוקן אין איר.

— אלרייט — זי האט אים איבערגעגעבן די צייטונג — און איך וועל גיין נאך מילך.

די נוירס איז ווי-ער אראפ דאנסטעירס. מר. וואלף האט דערווייל צוזאמענגעלייגט די צייטונג און ער האט גענומען קוקן אויף די קעפלאך פון די נייעסן אויף דער ערשטער זייט.

זיין אויג איז צוגעצויגן געווארן צו א קעפל וואס איז געווען געדרוקט מיט גרויסע בוכשטאבן. ס'איז געווען עפעס א מארגנע סענסאציאנעלע קעפל:

"יונגער באי פון רייכע עלטערן א בוטלעגער און א מערדער".

די קעפל האט צוגעצויגן מר. וואלפס אויפמערקזאמקייט און ער האט דערביי א טראכט געטאן אזוי: — א באי פון רייכע עלטערן און א בוטלעגער און א מערדער צו דעם. וואס האט געטריבן אזא באי זיך צו פארנעמען מיט בוטלעגעריי? ווער קאן דאס וויסן? ווער קאן וויסן וואס ס'האט געטריבן א באי פון רייכע עלטערן צו באגיין אזעלכע פארברעכענס. ווער ווייס? אפשר איז עס צוליב דער שולד פון די עלטערן? עס קאן דען ניט זיין?

די נייעס האט אים פאראינטערעסירט און ער האט גענומען לייענען די געשיכטע:

דארט האט זיך דערציילט, אז מיט א פאר טעג צוריק איז אויף די וועגן וואס ליגן ניט ווייט פונם ים פארגעקומען א קאמף צווישן פראהיבישאן אגענטן און בוטלעגער, וואס האבן אין א מאשין געפירט געשמוגלטע בראנפן. די פראהיבישאן אגענטן האבן שוין לאנג געוואוסט, אז דארט גייט אן שמוגל. מען האט אבער קיינעם ניט געקאנט כאפן. לעצטנס האט ניו-יארק אריבערגעשיקט אהין אייניקע אגענטן מיט א ספעציעלער מיסיע. יענע האבן געקראגן ידיעות וועגן א טראנספארט וואס מען דארף פירן די נאכט איז געווען זייער א פינסטערע, און מען האט ארגאניזירט אן אבלאווע אויפן הויפט וועג. אין מיטן דער נאכט איז אנגעקומען די מאשין מיט דער געשמוגלטער סחורה. עס האט זיך אנגעהויבן א קאמף און איין אגענט איז געפאלן א קרבן. א קויל האט דורכגעלעכערט זיין הארץ. מען האט דעם מערדער, דעם שמוגלער פארהאלטן. אין קעשענע האט מען ביי אים געפונען זיין רעוואלווער. און דאס מערקווירדיקסטע דערפון איז, וואס דער מערדער איז א יונגער באי, א זון פון רייכע ניו-יארקער עלטערן . . .

די ערשטע טעג האט מען ניט געוואלט אנגעבן זיין נאמען. ענדלאך איז געלונגען צו דערגיין ווער ער איז — זיין נאמען איז . . . .

מר. וואלפס אויגן זיינען געווארן גרויסע און גלעזערנע. עס האט זיך אים צוזאמענגעגאסן פאר די אויגן און ער האט ווייטער ניט געקאנט זעען די או-

וויטיק פארשוואונדן מאמענטאל

אספירין וועט אפשאפן יעדן ווייטיק. קיין צווייפל וועגן דעם. איין טאבלעט וועט עס איבערצייגן. שלינגט עס ארונטער. דער ווייטיק איז אוועק. הילף איז אזוי איינפאך ווי דאס.

קיין שעדלאכע נאכווירקונגען פון אספירין. עס דריקט קיין מאל ניט דאס הארץ און איר דארפט קיינמאל ניט צווייפלען צו נוצן דיזע טאבלעטס.

אזוי אז עס איז נוצלאז צו ליידן פון קאפּווייטיק, ציינווייטיק אדער ניוראלדזשיא. די ווייטיקן פון סקאטיקא, לאמבעגא, רומאטיזם אדער ניוריטיס קאן מען פארטרייבן פולשטענדיק אין עטלאכע מאמענטן. פעריאדישע ליידן ביי פרויען קאנען אוועקגעלאסטשעט ווערן; די אומבאקוועמלאכקייט פון פארקילונגען קאן מען אויסמיידן.

עכטע אספירין האט אנדערע ווירקזאמע נוצן — אלע באצייכנט פון די אויסגעפרובירטע דירעקציעס אין יעדער באקס. יעדער טאבלעט טראגט דעם בייער קראס. גיט אכטונג אויף דעם נאמען אספירין אויף דער באקס — יעדן מאל ווען איר קויפט די דאזיקע טאבלעטס — און זייט געזיכערט.

תיות: גאט, דו לעבעדיקער! האב רחמנות! ס'קאן דאך ניט זיין? איז עס מעגלאך?

ער האט אויף א ווײלע פארמאכט די אויגן, זיי געעפנט און איבערגעלייענט גאנץ קלאר:

— סעם וואלף פון ניויארק!

פון זיין האלז האט זיך ארויסגעריסן א ווילדער געשריי. דער קאפ האט זיך אים געגעבן א מיש, א געדיכטער נעבל האט אים איינגעהילט און ער איז צוריק געפאלן אויפן קישן.

ווען די נוירס האט אונטן דערהערט זיין געשריי און זי איז ארויפגעלאפן, האט זי אים געטראפן ליגן מיט גרויסע און גלעזערנע אויגן. די הענט האט ער קאנוואולסיוו געשטעקט פאראויס און דער מויל איז אים געווען אפן, דאס פנים רויטלאך און כ'ני אומגעהויערע שרעק אויף דעם.

(ווייטערעס קומט)

סאסקאטון

סאסקאטונער נאטיצן

מיטוואך, דעם 29טן אפריל, האבן די פאלגנדע פריינט, מרס. ס. צייטלין, מרס. זבארסקי, מרס. וו. לאנדו, און מרס. סימבורג, דורכגעפירט א פארווײלונג אין דער היים פון מרס. לאנדו לכבוד מרס. דזש. גארדאן, וועלכע האט פארלאזט סאסקאטון צו באזעצן זיך אין מאנטרעאל. ביי רייך געדעקטע טישן מיט פארשיידענע מאכלים, באצירט מיט שיינע בלומען, האט דער עולם פארבראכט ביז 2 אזייגער פארטאג. דער ערן גאסט איז פרעזענטירט געווארן מיט א שיינעם "טיי סעט" פון מרס. לאנדו. מרס. צייטלין איז געווען פארזיצערן פון דעם אוונט. א מוזיקאלישע פראגראם איז געגעבן געווארן.

* * *

פרייטאג אוונט, דעם 1טן מאי, האט מרס. דאן איידעלמאן דורכגעפירט א פארטי לכבוד מרס. מ. איידעלמאן פון מארסעל, וועלכע איז געווען צו גאסט אין שטאט פאר א קורצער צייט.

* * *

מר. און מרס. מעקס סמיט, מיט זייערע קינדער זיינען איצט אויף א רייזע אין דער איסט פאר 6 וואכן. אין דער צייט וועלן זיי באזוכן וויניפעג, מאנטרעאל, ניו-יארק, טאראנטא און שיקאגא.

* * *

זונטאג, דעם דריטן מאי, האט מען דא געוויזן די ארץ-ישראל פילם "שירת העבודה" אונטער דער אויפזיכט פון דעם היגן אידישן נאציאנאלן ארבעטער פארבאנד, אין ראקסי טעאטער. דאס טעאטער איז געווען געפאקט פון אידן און קריסטן און די אונטערנעמונג איז געווען א פינאנציעלער דערפאלג. חבר ליכשטיין איז פארזיצער פון דעם אוונט און ער האט מיט דער הילף פון פארשיידענע לאקאלע ארטיסטן דורכגעפירט א רייכע פראגראם. די קינדער פון תלמוד תורה האבן געזונגען די "התקוה" אידער די בילד איז געוויזן געווארן. די בילד איז באגלייט געווארן מיט אידישער פאלקס מוזיק, געשפילט פון ח. ליכשטיין. אין נאמען פון ברענטש ווערן באדאנקט אלע ארטיסטן וואס האבן אנטייל גענומען אין דער פראגראם. אויך ווערט א דאנק אויסגעדריקט צו מר. ראטשטיין, דעם אייגנטימער פון טעאטער, און דעם מענעדזשער. נאך דעם האט ח' ליכשטיין איינגעלאדן די אלע ארטיסטן מיט א טייל געסט צו זיך פאר א גלעזל טיי וואו מען האט פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט.

* * *

די גאנצע אידישע באפעלקערונג גרייט זיך מיט א יום-טוב'דיקער שטימונג צו באגעגענען די צוויי געסט מרס. און מרס. דע האאז, וואס קומען דעם זונטאג עפענען דעם קרן-היסוד קאמפיין. און מען קאן ווירקלאך האפן אויף דערפאלג, לויט דער שטימונג וואס הערשט דא. אלעס איז שוין צוגעגרייט צו באגעגענען די געסט מיט א רייכער פראגראם, וואס עס איז אויסגעארבעט געווארן. זונטאג ביינאכט וועט אין ת"ת זאל אפגעהאלטן ווערן א מאס-מיטינג און אין אוונט וועט געגעבן ווערן א באנקעט לכבוד די געהערטע געסט.

* * *

דער היגער ברענטש פון א. נ. א. פ. האט אויף דעם לעצטן מיטינג אנגעצייכנט פלענער פאר די זומער מאנאטן. זייערע מיטינגען וועלן באזוכט ווערן רעגלמעסיק ביז דעם 15טן מאי, און דאן וועלן אפגעהאלטן ווערן א רייע מיטינגען אויף דער פרייער לופט. איינשליסנדיק פארשיידענע ספארטס. זיי פלאנעווען דורכצופירן דעם זומער א גרויסן קאנצערט, אין "וואטרום ביטש". די ביבליאטעק וועט זיין אפן, ווי ביז איצט.

ל. שטערנבערג.

סאסקאטון

Birney's Hardware
אויסשליסלאכע אגענטן פאר
טשי-נעטל
ווארנישעס
און אלע
שנעל טריקנדיקע ענעמלס
AVENUE A and 20th STREET
Phones 2988-3466 Saskatoon

אויב ס'איז זייגערס

זעט די
STACEY BROS.
קוואליטעט דזשועלערס
דייאמאנד. מערטשענטס ליסענס
Stacey Bldg., 20th Street West
Phone 3410

הוסטן און פארקילאנגען
מארשאל'ס סירופ
אף ספרום און מאלי
גיט שנעלע הילף
35 סענט און 60 סענט פלאש
מעקבין און מארשאל
פרעסקריפשאן דראגיסטן
קארנער 2טע עוועניו און 20סטע סטריט
טעלעפאן 4211—4446
427—20סטע סטריט
טעלעפאן 3317
מיר דעליווערן

ROSS PLUMBING & HEATING CO.
סאניטארי און באהייצונג אינזשעניר
ד. א. ראס, מענעדזשער
132 Ave. A. North, Saskatoon, Sask.
Phone 3919

אויגן עקזאמענירט

.259

נוצט
Palm
אייז קרים
"די קרים פון זיי אלע"
PALM DAIRIES LTD.
487-1ST AVE. N. SASKATOON

סאסקאטון איםפמערקזאם סאסקאטון
מר. פיטער פרידנוט
(אוניווערסיטעט פון סאסקאטשעוואן)
איז דער פארשטעהער פאר "דאס אידישע ווארט" אין סאסקאטון.
וועלכער איז אויך באפולמעכטיגט אנצונעמען סובסקריפשאנס פאר "דאס אידישע ווארט".

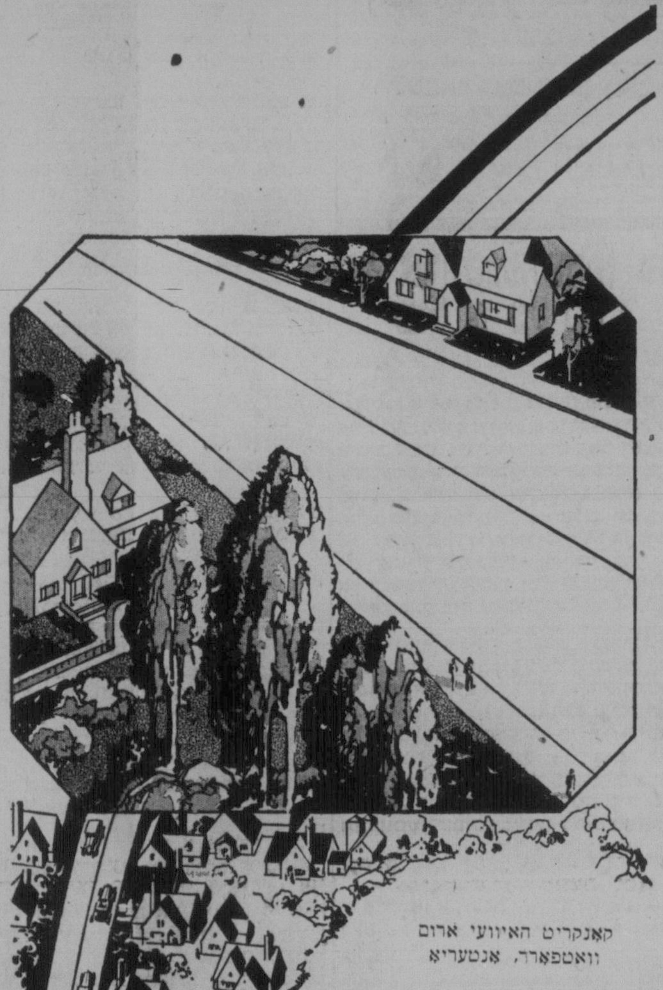
קאנקרעט הייוועי ארום וואטערלו, אנטעריא

אנהאלטונג

אדער נויטיקע נייע מיילן

וועלכע וועט אייער בודזשעט פארטראגן?

CANADA CEMENT
CONCRETE
FOR PERMANENCE

PERMANENT
CONCRETE
HIGHWAYS

CANADA CEMENT COMPANY LTD.
Canada Cement Company Bldg.
Phillips Square Montreal
Sales Offices at:
Montreal Toronto Winnipeg Calgary

דיזע נייע רעצעפּיס
מאכן א טעגלאכן מאכל פון
Canadian Canned Salmon

Canadian Canned Salmon
רעצעפּי ביכל פריי . . . מעילט דעם קופאן
Canned Salmon Advertising Committee,
M4 402 West Pender Street, Vancouver, B.C.
Please send me your FREE Recipe Booklet showing new recipes in full color.
Name
Address